

DELO

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
VIA CIEPPA 9
TRISTE 312

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Volimo za pravice Slovencev za gospodarski in socialni razvoj

Nahajamo se pred važnim dogodkom ne samo za italijansko javnost, ampak in predvsem za Slovence, ki živimo v Italiji. Tudi od teh volitev odvisi demokrati-zacija javnega življenja in ali se bodo začeli reševati problemi slovenske narodne manjšine, ali pa se bo nadaljevalo s staro diskri-minacijsko politiko, ki jo je KD podedovala od fašizma.

Katoliški Glas je zadnje čase pisal o uspehih v deželni svet, čeprav je znano, da nimamo Slo-venci še nič zagotovljenega.

Poznamo te ljudi, ki se široko-ustitijo s svojim slovenstvom, v res-

ni pa ob vsaki priliki podpirajo KD, ki je odgovorna, da so pro-blemi slovenske narodne manjši-ne še nerešeni. Dovolj nam je pri-mer lanskoletnih državnozbornih volitev, ko sta goriška SDZ in KG propagirala za KD, češ, da so pro-blemi slovenske skupnosti rešeni. V resnici pa je bilo in je drugače.

Vsem je znano da ko je tova-riš Šiškoč v deželni svet spre-govoril v slovenščini, mu je bil govor onemogočen. Besedi: enako-pravnost, demokracija postajata v ustih demokristjanov le puhle fra-ze. Demokristjani nimajo prav no-bene volje za konkretno reševa-nje slovenske problematike. Siste-matično zavračajo vse tozadevne predloge, ki jih postavljajo komu-nisti tudi v deželni svet. To so zelo zgovorno pokazali tudi te-daj, ko je šlo za to, da bi v pa-ritetno komisijo izvolili tudi Slo-venca; da bi se predsedstvu de-želnega odbora dodelila posebna pristojnost za obravnavanje vpra-šanj, ki zadevajo manjšino; da se spremeni naziv oddelka «za sploš-ne zadeve» pri predsedstvu v od-delek «za splošne zadeve in na-rodne manjšine» itd.

Jasno je, da se še vedno neti rasna mržnja do Slovencev, da se ni še izpral strup, ki sta ga seja-la fašizem in šovinizem.

Ko je pred par tedni načelnik maličnega urada v Gorici odklo-nil slovenskim staršem, da bi dali svojim otrokom slovensko ime in jim imponiral italijansko, se je skliceval na fašističen zakon iz leta 1939.

V Trstu in v goriških občinah, tudi v slovenskih, ni dovoljeno i-meti dvojezičnih napisov z imeni ulic in vasi, medtem ko je topo-nomastika v turističnih področjih naše dežele v vseh mogočih jezi-kih; ni nam dovoljeno se posluževati materinega jezika v uradih, nasprotno, če se poslužujemo ma-terinščine pred sodnimi oblastmi nas lahko tudi kaznujejo; nima-mo še enake pravice v pridobiva-nju in opravljanju javnih služb; naše kulturne ustanove niso ena-kopravne z italijanskimi in ne pre-jemajo pomoči iz javnih finančnih sredstev itd.. Največji paradoks pa je ta, da se sploh ne priznava ob-stoja slovenske narodne manjšine v Benečiji.

V zadnjem letu ni bil imeno-van v odseke in komisije sodnih organov noben Slovenec; sloven-ski tiskani prevod Uradnega vest-nika gen. komisariata v Trstu so ukini-li; v devinsko-nabrežinski ob-čini. v Pevmi, Podgori, Standrežu in Sovodnjih nasilno spreminja-jo slovenski etnični značaj.

Kršenje vseh omenjenih pravic in določb je vzrok, da se nahaja slovenska narodna manjšina v tež-kem položaju, za kar nosi vso od-govornost KD.

Za doseg svojih ciljev neome-jenega vladanja in izžemanja, se vladajoči razred poslužuje diskri-minacije in delitve med Italijani in Slovenci ter delitve Slovencev na tri kategorije.

Obstoj in razvoj slovenske na-

rodne manjšine v Italiji je mogoč samo v dejanski demokraciji ter v neprestani borbi za popolno iz-vajanje določil ustave. Zato se mo-ra manjšina vključiti v to borbo skupno z italijanskimi napredni-mi silami, kajti rešitev naših pro-blemov je odvisna od rešitve osnovnih problemov v državnem okviru.

KPI je vedno branila interese slovenskih in italijanskih množič. Vselej je bila dosledna v borbi za obrambo pravic slovenske narod-ne manjšine; borila se je in se bo-ri za priznanje velikega deleža in žrtev Slovencev v borbi proti fašizmu; borila se je proti fašistič-nim potuhnjencem, ki so jih to-lerirali demokristjani in njihovi zavezniki. Poleg tega je KPI edina stranka, ki je zagotovila izvolitev slovenskega poslanca v rimski pa-rlament ter omogočila izvolitev dveh slovenskih tovarišev v dežel-ni svet. Zato moramo podpreti nje-ne kandidate v pokrajinskih in ob-činskih svetih ter tam kjer sode-luje z naprednimi in demokratič-nimi silami. Glas za KPI je glas proti raznarodovalni politiki v obrambo pravic slovenske narod-ne manjšine, je glas za socialni napredek ter za demokratični raz-voj.

JOZE JARC

Pismo tovarišu

Dragi tovariš,

naša partija živi v izredno važni fazi svoje zgodovine. Angažirana je pri zbiranju sadov velike dedi-ščine, ki jo je zapustil tovariš Togliatti. Pogloblja razumevanje italijanske poti v socializem, ki smo jo izbrali pod vodstvom tova-riša Togliattija in istočasno oživ-lja politiko obstoječe stvarnosti. Ta dediščina ne pripada samo zgo-dovini partije in dežele ampak se kaže živa in dejavna ter osvetljuje našo pot v prihodnost. To potrjuje tudi veliko zanimanje za «zapiske», katere je Togliatti na-pisal na predvečer smrti. Ti «za-piski» so dokument o našem avtonomnem gledanju na največje svetovne probleme in kažejo poti, po katerih je možno graditi novo enotnost mednarodnega delavskega gibanja, dati novo veljavo ce-lotnemu svetovnemu procesu na-predovanja k socializmu, graditi v Italiji novo zvrstitev naprednih katoliških in laičnih sil okrog pro-grama obnove v demokraciji, svobodi in enotnosti. Na osnovi teh tém moramo povabiti vse demo-krate, naj pokopavajo stara gle-danja na našo politiko. Mnogo je odvisno od naše sposobnosti in od tega, kako bomo ponesli par-tijo na višino teh problemov.

Pred tedni, ko smo ginjeni ža-lovali zaradi izgube tovariša To-gliattija, smo se obvezali, da ga počastimo s povečanjem našega dela za doseg novih političnih in organizacijskih uspehov. Danes uresničujemo to obvezo, kar po-trujeta velik uspeh kampanje za tisk in naraščajoče uveljavljanje naših političnih stališč.

Pripravljeni smo na volilno bit-ko, katero hočemo spremeniti, kot je v naši tradiciji, v dialog z vse-mi državljani in za pridobitev no-vih pristašev. Ne zadovoljujemo se s štejetjem glasov, ampak želimo in hočemo, da se velik del gla-sov konsolidira kot trajna sila v bojih za socializem; hočemo, da stotisoči mož in žena izberejo naš program in dobe svoje mesto v vrstah naše partije.

Zato partija in zveza mladih komunistov odpirata včlanjevanje med volilno kampanjo in organi-

zirata v dne od 22. do 25. okto-bra «štiri dneve včlanjevanja», ki so že lani dali dobre sadove. V teh štirih dneh naj vsi tovariši obnovijo izkaznico in se angaži-rajajo za nadaljnje delo.

S pospešeno otvoritvijo včlanje-vanja in izkoriščenjem pogojev, ki nam jih daje volilna kampanja hočemo pospešiti in razširiti tisti proces povečanja članov, ki se je uresničil že preteklo leto.

Izhajamo torej iz dobre orga-nizacijske in politične baze. Raz-vijmo tako delo individualnega prepričevanja, ki spreminja mož-nosti v uresničitve. Bodimo prepričani in prepričajmo tisoče dru-gih delavcev, da brez močne, do-bro organizirane, aktivne in zdru-žene partije nobena, niti najpra-vičnejša politika ne more napredo-vati in zmagati.

Vsakomur izmed nas mora biti jasno kaj pomeni biti član parti-je. Mnogokrat naletimo na odpor proti vpisu. Nekateri pravijo, da partija zahteva preveč obveznosti in preveliko podreditev disciplini. Zato te spominjam na besede, ki jih je izrekel tovariš Togliatti, ko smo začeli včlanjevanje za leto 1964. Dejal je, da je delavec v ka-pitalistični družbi navaden pred-met proizvodnje, ki je brez moči ako je izoliran. Delavec postane svoboden tedaj, ko se pridruži naj-zavednejšemu delu svojih sovrst-nikov v proletarski partiji, osvetl-jeni z naukom revolucije. Zato je vstop v partijo, dejanja svobode, zakaj aktivnost delavca postane «ustvarjanje, kultura, zavestna gradnja novega sveta».

To zavest moramo okrepiti v nas samih in jo močno razširiti okoli nas, med delavci, kmeti, mla-dinci, ženami, v živo praktično borbo, zlasti sedaj, ko smo anga-žirani pri uveljavljanju politike demokratične enotnosti in reform, proti napadu monopolov, proti popuščanju pred konservativnimi skupinami, proti grožnjam najreak-cionarnejših sektorjev imperiali-zma.

Dragi tovariš, vabim te, da vpli-vaš tudi na druga tovariše, zlasti

LUIGI LONGO

(Nadaljevanje na 4. strani)

Spremembe v vodstvu KP Sovjetske zveze in stališče KPI

SOVJETSKA ZVEZA BO NADALJEVALA pot, ki jo je začrtal XX. kongres

Centralni komite KP SZ je razrešili tovariša Nikito Hruščova. Za novega prvega sekretarja CK KP SZ je izvolil tovariša Leonida Brežnjeva, za novega ministrskega predsednika pa tovariša Alekseja Kosigina. Hkrati s temi spremembami je CK KP SZ potrdil, da bosta sovjetska partija in vlada nadaljevali pot, ki so jo začrtali XX., XXI. in XXII. kongres KP SZ, da so neomajna osnova sovjet-ske zunanje politike leninska načela miroljubnega sožitja z državami z različno družbeno ureditvijo, nenehen boj za krepitev miru, prijatel-stvo in sodelovanje med nara-di in zmanjševanje mednarodne napetosti. Sovjetska zveza ima za svojo mednarodno dolžnost pod-pirati pravični boj narodov proti imperializmu, kolonializmu in ne-olonializmu, za socialno in na-rodno osvoboditev, mir, demokra-cijo, narodno neodvisnost in socia-lizem, za prenehanje tekme v obro-ževanju, za splošno usmeritev vsega svetovnega komunističnega gibanja ter odpravljanje težav v njegovih vrstah ter strnjenje vseh bratskih partij na načelnih osno-vah marxizma-leninizma in pro-latarskega internacionalizma.

KP SZ bo aktivno izvajala tudi linijo sklicevanja posveta bratskih partij z vsega sveta, ker to prispe-va k sporazumevanju. Tako je

podčrtal tudi novi prvi sekretar CK KP SZ Brežnjeva.

Spremembe v vodstvu sovjetske partije so povzročile v svetu veli-ko zanimanje in tudi začudenje. Tisk in radio posvečata tem vpra-šanjem zelo veliko pažnjo. Zahod-na propaganda skuša stvari napi-hovati in jih seveda po svoje tol-mačiti. To dela zato, da bi ustva-rila v svetu in predvsem v delav-skih vrstah kar največjo zmedo. V sedanji volilni kampanji v Ita-liji postavljajo «problem Hruščo-va» na prvo mesto. Problemi, ki se tičejo Italije in predvsem ob-činski in pokrajinski problemi — ki bi morali biti prvenstvenega pomena v tej kampanji — pa so takorekoč na zadnjem mestu.

Postavlja se vprašanje: kaj misli

KPI o spremembah v vodstvu KP SZ?

Na to vprašanje je odgovoril generalni sekretar partije tovariš Longo. Dejal je: «Mi smo odobrili smernice XX. kongresa KP SZ, to-da tovariš Togliatti je imel dolo-čene pridržke glede načina, ki so ga v SZ ubrali pri obsodbi stali-nizma. Mi smo vedno pozdravljali pogumno izvajanje smernic XX. kongresa, toda istočasno smo me-nili, da se te smernice izvajajo prepočasno. Ko so kitajski tovariši izdelali svoje teze o miru, miro-ljubnem sožitju in o različnih po-teh v socializmu, se mi z njimi nismo strinjali. To smo povedali brez obotavljanja. Odkrito smo povedali, da njihova polemika ne služi enotnosti. Nismo pa sogla-šali niti z načinom, ki so se ga sovjetski tovariši posluževali pri odgovarjanju kitajskim tovarišem. Ko so sovjetski tovariši predlagali sklicanje mednarodne konferen-ce smo izrazili določene pridržke, nismo pa se njenemu sklicanju uprli. To je tovariš Togliatti podčr-

(Nadaljevanje na 4. strani)

MARIO COLLI

Program KPI za pokrajinske volitve v Trstu

Za mir in prijateljstvo med narodi - gospodarski in socialni razvoj - popolno enakopravnost Slovencev in učvrstitev demokracije

22. in 23. novembra bodo tudi na Tržaškem pokrajinske volitve. Mandat pokrajinskega sveta, ki bo izvoljen na teh volitvah, bo trajal pet let.

Iz programa, s katerim se bodo komunisti predstavili na teh volitvah, povzemamo naslednje:

Sodelovanje s socialističnim svetom

Mir in prijateljstvo z vsemi narodi sta predpogoj za razvoj Trsta in pokrajine. Trst, glavno mesto avtonomne dežele Furlanija-Juljska krajina, mednarodno tranzitno pristanišče, sedež mednarodnega središča za teoretično fiziko, ki je podružnica atomske agencije Organizacije združenih narodov, sedež univerze, ki more imeti važno vlogo na evropski in celo izvenevropski ravni, potrebuje mir za to, da se razvija kot središče gospodarskih, kulturnih, znanstvenih in drugih dejavnosti, kot središče vsestranskih izmenjav med Evropo, Sredozemljem in deželami Afrike in Azije. Zato se mora tudi pokrajina pridružiti pobudam drugih ustanov in podpirati vse, kar teži za to, da bi Trst v resnici postal tako mednarodno središče. Pokrajina mora zahtevati od vlade, naj izvaja politiko proti atomski oborožitvi, naj odpravi tuja vojaška oporišča na italijanskem ozemlju, naj pospešuje ustvarjanje brezatomskih področij in razširi sodelovanje s socialističnimi deželami, v prvi vrsti z Jugoslavijo in državami, ki so se otrsle kolonialnega jarma.

Zvestoba idealom osvobodilnega gibanja

Letošnje volitve sovpadajo s proslavljanjem dvajsetletnice odporništv in osvoboditve izpod nacifašizma. Zato mora biti glas, ki ga bodo volivci dali 22. in 23. novembra, izraz potrditve zvestobe idealom odporništv in protifašistične borbe. V ta namen komunisti že sedaj predlagajo, naj nova pokrajinska uprava, skupno z novimi občinskimi upravami in s partizanskimi organizacijami izdela načrt za dostojno proslavljanje dvajsetletnice odporništv in osvoboditve.

Proti raznarodovanju Slovencev

Pokrajina se mora zavzeti za poživitev demokratičnega razvoja, za popolno enakopravnost Slovencev. Zavrniti mora sleherni poskus diskriminacije in raznarodovanja slovenske narodne manjšine.

Slovincem mora zagotoviti pravice, ki jim pripadajo in ukreniti vse potrebno, da bodo tudi v uradih, ki spadajo pod njeno kompetenco, lahko govorili v svojem jeziku.

Tako kot italijanske kulturne, rekreativne in druge ustanove je pokrajina dolžna podpirati tudi sorodne slovenske ustanove.

Za uspešno delovanje pokrajinske uprave je bistvenega pomena najširša demokracija v pokrajinskem svetu. Svetovavci morajo uživati pravico, da nemoteno delujejo tako v pokrajinskem svetu kot v raznih komisijah.

Komunisti se bodo uprli sleherni pristranosti, diskriminaciji ali omejevanju pravic.

V novi deželi more tudi pokrajina svobodneje zadihati in se otresti omejitev, ki izhajajo iz fašistične zakonodaje. Pokrajinski upravni odbor, kateremu so podvrženi sklepi krajevnih ustanov, se mora razpustiti. Za dejansko avtonomijo krajevnih ustanov, pokrajin in občin, je potreben odločilen korak naprej v smeri reorganizacije državne ureditve. Ustanovitev dežele, organična reforma zakonov o občinah in pokrajinah, reforma krajevnih financ in splošna davčna reforma so bistvene zahteve, katere naj volivci podpro 22. in 23. novembra!

Načrt za gospodarski razvoj

Pokrajina v okviru samoupravne dežele mora postati aktivno središče za elaboracijo in izvajanje deželnega načrta za gospodarski in socialni razvoj, istočasno pa naj pokrajina programira svojo dejavnost na raznih področjih. Komunisti bodo zahtevali:

1. konstituiranje tržaške pristaniške ustanove, ki naj postane instrument za razvoj pro-

- meta in celotnega gospodarstva;
2. ustanovitev integralne proste cone;
 3. izpopolnitev cestnih in železniških zvez;
 4. zgraditev VII. pomola v tržaškem pristanišču;
 5. okrepitev pomorskih prog in trgovinske mornarice, razvoj sektorja IRI v okviru nove politike državne mornarice;
 6. razširitev metanovoda;
 7. demokratizacijo rotacijskega sklada in podpiranje male in srednje industrije ter obrtništva.

Zboljšanje socialnih in higienskih služnosti

Na osnovi deželnega statuta je bila ustanovljena posebna komisija za Trst in za podeljevanje sredstev iz sklada, s katerimi

razpolaga vladni komisar za deželo. Komunisti bodo zahtevali, naj tudi pokrajinski svet pove svoje mnenje, saj je predsednik pokrajine član te komisije. Zahtevali bodo, naj se pri podeljevanju sredstev iz tega sklada upoštevajo splošni interesi prebivalstva. Prav tako bodo zahtevali odpravo vseh diskriminacij in špekulacij.

Podpora kmetijstvu in zadružništvu

V nadaljevanju volilnega programa je rečeno, da bodo komunisti zahtevali:

- a) ustanovitev medobčinskega konzorcija za higieno in profilakso, sodelovanje pokrajine pri koordiniranju šolske zdravstvene službe, pri konzorciju za pobijanje jetike in z drugimi podobnimi zdravstvenimi centri;
- b) odobritev novega zakona o psihiatričnih bolnišnicah, izboljšanje razmer v tržaški tovrstni bolnišnici in premostitev bolnikov v kraje izven mesta;
- c) izboljšanje skrbstva in povišanje podpore oskrbovancem antituberkularnega konzorcija;

- d) konkretnejšo pomoč za poliomelitike;
- e) izboljšanje oskrbe nezakon- skih otrok itd..

Razvoj turizma in razširitev obmejnega pasu

Komunisti bodo zahtevali, naj pokrajina podeli več sredstev na razpolago za študijske natečaje, omogoči brezplačen prevoz študentov v šole in brezplačno delitev učbenikov.

Prav tako bodo zahtevali, naj pokrajina posveča večjo pozornost kmetijstvu, naj podpira razvoj cvetličarstva, vinogradništva, podpira zadružništvo, ki naj varuje kmetovavce pred monopoli in pospešuje boj proti draginji.

Komunistična skupina v novem pokrajinskem svetu se bo zavzemala tudi za razširitev italijansko - jugoslovanskega obmejnega pasu, za izpraznitev Lazareta pri Miljah, ki je sedaj spremenjen v vojašnico, za odpravo vojaških služnosti na Volniku in za ustvaritev naravnega parka na Grmadi. Vse to z namenom, da se pospeši razvoj turizma.

Obračun o štiriletnem delovanju skupine komunističnih svetovavcev v tržaškem pokrajinskem svetu

Komunisti so vedno vztrajali na stališču, da je pokrajina dolžna zastopati interese vseh prebivalcev, da je za uspešno delovanje pokrajinske ustanove potrebna primerna avtonomija, da mora pokrajina posegati na vsa področja gospodarsko - političnega in socialnega življenja in da je treba odpraviti vmešavanja prefekturnih organov v zadeve krajevnih ustanov. Vse to so komunisti poudarili tudi v volilnem programu, katerega je pred štirimi leti odobrilo okoli štirideset tisoč volivcev. Vse to so naši dosedanji svetovavci v tržaškem pokrajinskem svetu še enkrat poudarili tudi v obračunu o svojem štiriletnem delovanju.

V poročilu o svojem štiriletnem delovanju je skupina komunističnih svetovavcev v tržaškem pokrajinskem svetu poudarila zlasti naslednje:

Politika tržaškega pokrajinskega sveta se tudi po ustanovitvi takoimenovanega «levega centra», ni bistveno spremenila. Pokrajinski odbor, sestavljen iz predstavnikov «centra», je tudi potem, ko je užival podporo socialistov, deloval po svojem starem receptu. To je pokazal tudi s tem, da je večino od 140 vprašanj in od 22 resolucij, ki jih je predložila skupina komunističnih svetovavcev, zavrnil in da se je, namesto da bi upošteval konkretne predloge in konstruktivne kritike komunistov, raje ravnal po navodilih resolucije,

ki jo je demokristjanski glavni tajnik Rumor poslal vsem pokrajinskim in občinskim ustanovam, pa čeravno ta okrožnica omejuje pristojnost delovanja vseh krajevnih ustanov.

Komunisti so že tedaj, ko so predložili svoj dosedanji program poudarili, da se mora tudi pokrajinska uprava angažirati v demokratični bitki za dejansko uveljavitev deželne avtonomije. Postavili so tudi več konkretnih in izvedljivih predlogov, ki pa jih demokristjani, socialdemokrati in republikanci niso hoteli upoštevati.

Tudi "levi center" je deloval po starem konservativnem receptu

Komunisti so predlagali, naj tudi pokrajina primerno proslavi ustanovitev dežele Furlanija-Juljska krajina in objavi deželni posebni statut v italijanščini in v slovenščini ter ga razdeli med šolsko mladino.

Tudi ta predlog je pokrajinski odbor «levega centra» zavrnil. Ko je fašistična mladina preteklo leto razgrajala po Trstu in žalila Slovence, so komunisti predlagali sklicanje izredne seje pokrajinskega sveta. Na tej seji naj bi slovesno in javno obsodili rasizem.

Tudi ta predlog so demokristjani zavrnili.

Vsi ti primeri zgovorno potrjujejo, da je pokrajinska uprava, tudi po ustanovitvi takoime-

novanega «levega centra», ki so ga podpirali socialisti, vedno delovala po svojem starem receptu izrazito konservativnega značaja.

Komunistična skupina v tržaškem pokrajinskem svetu se je v vseh štirih letih svojega mandata vneto zavzemala za poživitev gospodarskega razvoja. Postavila je vrsto konkretnih predlogov. O samoupravni deželi je pokrajinski svet razpravljaval prav po zaslugi komunistov.

Naša skupina je postavila tudi konkretne predloge za boj proti draginji, za poživitev pristaniškega prometa, za ustanovitev proste cone v Trstu, za pospešitev gradnje VII. pomola v tržaškem pristanišču, za pospešitev gradnje civilnega letališča v Ronkih in avtoceste Trst-Benetke itd., itd.. Postavila je vprašanja, odnosno resolucije v zvezi z raznimi perečimi vprašanji, kot n. pr.: v zvezi z nameranimi odpusti delavcev v nekaterih podjetjih, z nameranim prenehanjem obratovanja ladjedelnice Sv. Roka pri Miljah, s premostitvijo sedeža zavarovalne družbe RAS v neko drugo italijansko mesto, v zvezi s povišanjem tarif elektrike itd., itd..

Komunistična skupina je zahtevala, naj tudi pokrajina podpre prizadevanja za ustanovitev slovenskega otroškega vrtca v Sesljanu. (Kot je znano je ustanovitvi tega vrtca nasprotoval tudi vladni komisar. Ta je razveljavil tudi zadevni sklep devinsko - nabrežinskega občinskega

sveta.) Naši svetovalci so protestirali proti načinu, po katerem je bilo izvedeno ljudsko štetje in tudi proti zavrnitvi volilnega znaka liste slovenske skupnosti, pisanega samo v slovenskem jeziku. Ob dvajseti obletnici ustrelitve Pinka Tomažiča je na pobudo komunistične skupine tudi pokrajinski svet počastil njegov spomin. Tedaj so naši svetovavci predlagali, naj bi novo slovensko srednjo šolo pri Sv. Ivanu imenovali po njem.

Konkretni predlogi naših svetovavcev

Naši svetovavci so se zanimali tudi za vprašanja kmetijstva. Zahtevali so, naj pokrajina dobi večje kompetence pri reševanju problemov na tem področju, zavzemali so se za razvoj kmetijstva in zaščito domačih kmetijskih pridelkov. Zahtevali so tudi obnovo pokrajinske komisije za kmetijstvo. Ta je bila res obnovljena, toda sestajala se je zelo poredkoma in je zato bilanca njenega delovanja nepopolna. Med drugim so naši svetovavci zahtevali tudi demokratizacijo bolniške blagajne za kmete in ustrezne ukrepe za pomoč kmetom, ki so bili prizadeti po lanskem neurju v dolinski in miljski občini.

Posebno skrb so naši svetovavci posvečali vprašanju zdravstva, otroških zavetišč, bolnic, zahtevali so izboljšanje skrbstva,

(Nadaljevanje na 4. strani)

Volilni program in kandidati Liste demokratične enotnosti dolinske občine

Prejeli smo načrt volilnega programa Liste demokratične enotnosti za občino Dolina. Načrt tega volilnega programa objavljamo v izveščku. V njem so zapopadene vse poglavitne točke

Na Listi demokratične enotnosti nastopajo: komunistična partija, socialisti proletarske enotnosti, neodvisni Slovenci in independentistično gibanje.

V uvodu načrta volilnega programa je rečeno:

Kandidati Liste demokratične enotnosti se bodo zavzemali za zaščito interesov občine in se bodo skupaj z vsemi demokratičnimi in protifašističnimi silami bojevali za pomiritev in mirljubno sožitje med narodi. Zahtevali bodo, naj se v celoti izvajajo načela republiške ustave in naj se spoštujejo pravice Slovencev; naj se sedanji pokrajinski upravni odbor zamenja z izvoljenimi organi kakor določa deželni statut; podpirali bodo državne in deželne pobude za gospodarski razvoj; borili se bodo za reformo zakonov o občinskih in pokrajinskih upravah in za reformo krajevnih financ; zavzeli se bodo za doslej neprisotno dvajsetletno odpornost, v katerem je bilo skovano bratstvo med Slovenci in Italijani naše dežele.

O specifičnih problemih dolinske občine pa je v načrtu volilnega programa Liste demokratične enotnosti rečeno naslednje:

SOLSTVO
Zavzemali se bomo, da se čimprej zgradijo nova poslopja za osnovno šolo v Dolini in otroška vrtca v Dolini in Boljuncu, za italijansko srednjo šolo pri Domju in za preureditev sedanjega šolskega poslopja v Dolini, ki bo služilo izključno enotni srednji šoli s slovenskim učnim jezikom.

ZDRAVSTVO IN HIGIENA
Nadaljevali bomo dosedanje politiko glede plačevanja bolniških stroškov. Ustanovili bomo občinske ambulante v Ricmanjih in Gročani in obnovili ambulante v Boljuncu in pri Domju. Dokončali bomo ureditev kanalizacije v vseh vaseh občine in izboljšali vodovodno omrežje. Predlagali bomo, naj se ustanovi medobčinski vodovodni konzorcij, da bi tako zmanjšali upravne stroške in znižali ceno vode. Ustanovili bomo službo za odvažanje smeti.

SOCIALNO SKRBSTVO
Skrbela bomo za ubožne občane, sirote in nezakonske otroke ter jim nudili zdravniško oskrbo in po potrebi tudi primerno zavetišče.

LJUDSKA STANOVANJA
Z vsvo odločnostjo si bomo prizadevali, da se zgradi v občini vsaj še 30 stanovanj, v katero naj se vselijo tiste družine, ki živijo danes v nezdravih in pretesnih hišah.

TURIZEM
Tudi v bodoče bomo skrbeli za vsakoletno prirejanje razstave domačih vin in praznika grozdja. Podjetnikom, ki bodo gradili turistične objekte (hotela ali restavracije), bomo nudili vse mogoče olajšave. Izboljšali bomo javno razsvetljavo, zgradili razgledno cesto iz Ricmanj v Drago ter zahtevali, naj avto-

busna služba preide pod pokrajinsko upravo.

KMETIJSTVO
Izdela bomo pravilnik, na podlagi katerega bodo kmetje in najemniki imeli pravico, da jim občina povrne zdravniške stroške. Podprli bomo zahteve prebivalcev Gročane po razdelitvi srenjskih zemljišč. Skrbeli bomo za zaščito domačih pridelkov na tržišču.

DAVČNA POLITIKA
Trudili se bomo, da bo davčna obremenitev čimbolj pravično razdeljena, upoštevajoč progresivnost obdavčenja, in dohodke posameznih občanov.

CESTE
Uredili in asfaltirali bomo stranske ceste in poti v vseh vaseh, cesto iz Boršta preko Jezera do državne ceste Trst-Reka, cesto iz Prebenega v Mačkopolje in tlakovali cesto iz Prebenega do šolskega poslopja. Razširili bomo vaške poti v Mačkopoljih, Borštu in Dolini, uredili stranske poti in prostor ob ljudskih hišah pri Domju. Zahtevali bomo, naj pokrajinska uprava uredi, razširi in asfaltira vse ceste v naši občini, ki spadajo pod njeno pristojnost.

JAVNA POSLOPJA
Zgradili bomo eno ljudsko hišo pri Domju, v kateri bosta poštni urad in občinska ambulanta. V Gročani bomo zgradili občinsko hišo, ki bo služila potrebam srednje in v kateri bo tudi občinska ambulanta.

(Uredništvo «Dela» pripominja, da gornji načrt volilnega programa ni še dokončan. V prihodnjih številkah bomo objavili volilne programe skupnih list ostalih občin.)

oo

Slovenski otroški vrtec v Križu zaprt

Intervencija naših predstavnikov

Slovenski otroški vrtec v Križu je že drugi teden zaprt. Kaj je vzrok, da so ga zaprli že na začetku novega šolskega leta? Del stroga učilnice stare kriške šole, v kateri je otroški vrtec, je razpadel in vrtnarice se boje, da pride do hujšega. Zato je 34 slovenskih otrok doma. Kljub temu pa občinska uprava ni nič ukrenila. Ni se pozanimala za takojšnjo obnovo stroga in niti za dodelitev drugega prostora.

Poslanica Marija Bernetič in občinska svetovavka Jole Burlo sta pred dnevi bili v Križu in si ogledali tamkajšnje šolsko poslopje.

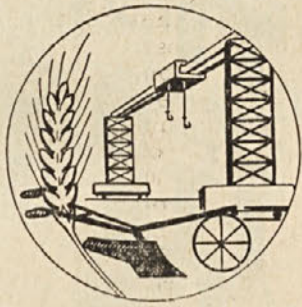
oo

Obvestilo

Prosvetno društvo pri Sv. Barbari prireja ob nedeljah in praznikih družabne večere s plesom. Igra zabavni orkester «I diabolici».

«Jaltski zapiski» v slovenščini

Objavljeni so v brošuri o Togliattiju. Brošuro dobite pri raznašalcih našega tiska in v uredništvu «Dela».

1. LOVRIHA DUSAN dosedanji župan KPI
2. BOLČIČ JOSIP neodvisni kandidat, Boljunec
3. KOCJAN LADISLAV KPI, Dolina
4. KLJUN JUST KPI, Domjo
5. HRVATIC BAZILIJ KPI, Ricmanje
6. KURET MILAN KPI, Log
7. JERCOG VITKO PSIUP, Dolina
8. KURET MILAN KPI, Boljunec
9. KRALJ VERA KPI, Domjo
10. MIKULICH GUIDO KPI, Zavljje
11. PETAROS ANTON KPI, Gročana
12. PETAROS MARIJ KPI, Boršt
13. PRASELJ JOSIP KPI, Prebeneg
14. SLAVEC DRAGO KPI, Dolina
15. SANCIN DANILO indip., Trst
16. SANCIN JOSIP neodvisni kandidat, Dolina
17. SMOTLAK ALEKSANDER KPI, Mačkolje
18. SMOTLAK VILJEM KPI, Mačkolje
19. ZERJAL MIRKO KPI, Boljunec
20. ZOBEC MIRKO KPI, Boršt

oo

Protest vaščanov iz Repna

Vaščani iz Repna protestirajo zaradi vojaških vaj v bližini vasi Vojaki 82. pešpolka, ki je nastanjen na Opčinah, imajo strelna vaje pri Repnu v večernih urah in celo ob nedeljah, čeravno je na tabli pri vežbališču napisano, da se vežbanje vrši v času od 7.30. do 18.30.

Nad 100 vaščanov je prejšnji teden podpisalo resolucijo proti nadaljevanju vojaških vaj v nočnih urah in v prazničnih dneh.

Če se vojaške oblasti ne bodo držale urnika, ki je razviden tudi na opozorilni tabli, bodo prizadeti vaščani poverili občinski upravi nalogo, naj posreduje na pristojnem mestu in bodo o zadevi obvestili tudi parlamentarce. Tako je poudarjeno v omenjeni resoluciji.

Nadaljevanje

Pismo tovarišu

na tiste, ki so iz katerega koli razloga oslabili ali celo pretrgali vezi s partijo in so ob smrti tovariša Togliattija namignili, da želijo stopiti v stik z nami. Te tovariše je treba poiskati.

Tako bomo omogočili partiji, da bo dobila nove volivce in nove člane, istočasno pa jo bomo razbremenili, da bo lahko vse svoje energije posvetila pridobivanju novih članov in novih glasov.

Sovjetska zveza

tal tudi v svojih «zapiskih». V istih zapiskih pa je tovariš Togliatti med drugim poudaril tudi to-le: «... V številnih primerih prevladuje vtis, da so v vodilnih skupinah razlike v mnenjih, tudi ni jasno, če je zares tako, in kakšne so razlike. Nemara pa bi bilo večsih koristno, da bi tudi v socialističnih državah bile odkrite debate, v katerih bi sodelovali tudi voditelji in sicer o sodobnih temah. To bi vsekakor krepilo avtoriteto in veljavo samega socialističnega sistema.» Zato — tako je poudaril tovariš Longo v svojem govoru — mi odobravamo to, da se novi voditelji KP SZ sklicujejo na XX. kongres in zagotavljajo nadaljevanje te politike, toda način, po katerem je bil zamenjan tov. Hruščov ustvarja v nas zaskrb-

oo

Volilna zborovanja KPI

Komunistična partija organizira v nedeljo 25. oktobra naslednja volilna zborovanja:

V Skednju (kino) ob 10.30. (Tonel). Po govoru bodo predvajali film o Togliattiju.

Pri Sv. Ivanu (Trg Gioberti) ob 11. uri, (občinski svetovavec Cuffaro).

V Gabrovcu ob 11. uri, pokrajinski svetovavec Gombač.

Na Proseku ob 11. uri (deželni svetovavec Sema in kandidatka za pokrajinski svet Jelka Gerbec).

Na Trgu Goldoni ob 11. uri (senator Vidali).

V Boljuncu ob 16. uri (župan Dušan Lovriha in tržaški občinski svetovavec Cuffaro).

V Podlonierju (Ljudski dom) ob 19.30. (občinska svetovavka Jole Burlo in tovariš Andrej Kranje

Goriški komunisti o sedanji gospodarski krizi

Vodstvo goriške federacije KPI je pred kratkim razpravljalo o kritičnem gospodarskem položaju v pokrajini. Kot je znano je 300 delavcev podgorske predilnice v «integracijski blagajni», v Marianu so «april tovarno za predelavo lesa, Tovarni Ravaccia in Sodalwe v Gorici sta prenehali obratovati, v številnih drugih obratih pa so »krčili delovni čas. Avtoprevozna podjetje Vrize je odpustilo vse delavce. Kot bi to ne bilo dovolj, je vodstvo predilnice v Ronkih »poročilo, da bo s 1. novembrom »kinilo eno izmeno, kar pomeni, da bo nadaljnjih 600 delovnih sil brez dela. Če sedaj se lahko predvideva, kakšne bodo nadaljnje posledice in da bodo zaradi novih odpustov in skrčenja obratovanja prizadeti ne le delavci, temveč tudi trgovci, obrtniki, gostilničarji in drugi.

Vodstvo KPI v Gorici poudarja, da so nujno potrebni takojšnji učinkoviti ukrepi, za katere se morajo zavzeti tudi občinska, pokrajinska in deželna oblast. Komunistični parlamentarci so že postavili vprašanje v parlamentu.

V počastitev spomina

Ob žalostni obletnici daruje Mila 1000 lir za Delo.

ljnost... in vtis, da se v Sovjetski zvezi prepočasno obnavljajo leninska načela».

Obračun delovanja

zlasti za rekonvalescente tbc in slepce. Predlagali so, naj bi zgradili novo psihiatrično bolnico na podeželju in ustanovitev vrtinarstva, v katerem bi zaposlili tiste rekonverirane, ki so sposobni za delo. Predlagali so tudi ustrezne ukrepe proti ponarejanju živil in uvedbo strožje kontrole nad živili sploh.

Jasno je, da v enem samem sestavku ni mogoče zajeti in niti bežno omeniti vsega, kar so naši svetovavci napravili v štirih letih svojega mandata. Vsekakor pa je že iz tega, kar v tem sestavku naštevamo dovolj jasno razvidno, da so aktivno delovali, da so od blizu spremljali življenje ljudskih množic, se nesebično zavzemali za številna izboljšanja in predvsem za razvoj gospodarstva, za izpopolnitev zdravstvene in higienske službe, za zaščito kmetijstva in za dvih življenjske ravni kmečkega prebivalstva ter da so imeli vedno pred očmi številna vprašanja slovenske narodne manjšine in pa učvrstitev demokracije. Če bi tisti, ki so upravljali pokrajino, če bi takoimenovani «levi center» v večji meri upošteval konstruktivne kritike naših tovarišev in konkretne ter izvedljive predloge, ki so jih postavljali, bi nedvomno bilo stanje v pokrajini mnogo boljše.

Na bližnjih volitvah naj volivci s svojim glasom potrdijo politiko, ki so jo naši svetovavci izvajali in naj še bolj številni kot pred štirimi leti dajo svoj glas za kandidate KPI. Čim močnejša bo naša skupina, tem več možnosti bo imela za izboljšanje preokreta, kateremu se zoperstavijo vse konservativne sile. Ko se bo zrušil demokristjanski monopol v pokrajinski upravi, se bo prav gotovo marsikaj spremenilo.

SET

tervencij, primernih, da bi premagali strukturalne omejitve.

Za te probleme so poskušali najti rešitev na evropski ravni s pomočjo gospodarske integracije, ki naj bi odprla širša tržišča in zbudila širšo podjetnost; toda ta razvoj je po prvih uspehih, ki so se pokazali pri močnejši menjavi znotraj SET in s sporazumi o sodelovanju med nekaterimi podjetji, naletel prav v zadnjem času na čedalje hujše ovire, ne toliko gospodarske kot politične narave (De Gaullova Francija si prizadeva uveljaviti svoj leadership, opozicija Zahodne Nemčije, pritisk, ki ga izvajajo navzven Velika Britanija in ZDA), tako da, medtem ko je gospodarska integracija na umiku, tudi pot sporazumevanja med velikimi skupinami ni lahka, zakaj pogostoma prevladajo konkurenčni razlogi in varovanje lastnih tržišč.

(Konec prihodnjic)

Svet v katerem živimo

letih je prišlo do četrte podvojitve prebivalcev zemlje.

Kasneje se je prebivalstvo še hitreje množilo. Če omenjene študija pove to-le: Od leta 900 po našem stetju do leta 1700 je število ljudi na zemlji naraslo od 320 milijonov na 600 milijonov. To se pravi, da je za podvojitve zadostovalo samo 800 let.

Od leta 1700 po našem stetju do leta 1850 je število ljudi na zemlji naraslo na 1200 milijonov. Za podvojitve je torej zadostovalo le 150 let.

(Nadaljevanje prihodnjic)